

УДК 346.22

Л. С. ТЕРТИШНА

здобувач кафедри господарського права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, Харків
e-mail: tertishnalily@mail.ru



**РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ:
ЗАВДАННЯ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

Статтю присвячено дослідженню господарсько-правового механізму забезпечення функціонування державної регіональної політики в Україні. Проаналізовано існуючу нормативно-правову базу на наявність у ній необхідного та достатнього понятійного апарату, а також переліку господарсько-правових засобів ефективної реалізації державної регіональної політики. Визначено основні дефекти законодавчої бази, що регулює державну регіональну політику.

Ключові слова: господарсько-правове забезпечення регіональної політики, правовий механізм реалізації державної регіональної політики, господарсько-правові засоби державного регулювання, регіон, програма регіонального розвитку.

Постановка проблеми. Існування чіткої та якісної нормативно-правової бази дозволяє забезпечити ефективну діяльність держави у будь-якому напрямі. Теперішні чинники впливу на розвиток України викликані як зовнішніми, так і внутрішніми факторами. Поширення сепаратистських настроїв серед населення, виникнення гібридних відносин між державами, необхідність у подоланні економічної, соціальної та політичної кризи призвело до виокремлення у механізмі державного функціонування одного з пріоритетних напрямів – створення сильної та дієвої державної регіональної політики. Політика держави у сфері регулювання міжбюджетних відносин у контексті децентралізації вирішує цілу низку питань у сфері її регіональної політики, але далеко не усі.

Поставлені пріоритети та напрями державної регіональної політики як ніколи мають відповідати загальнонаціональним інтересам та потребам, відображати проблеми та враховувати перспективи соціально-економічного зростання країни. Досягнення визначених цілей залежить від існування достатнього та належного нормативно-правового забезпечення механізму функціонування державної регіональної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні аспекти механізму реалізації державної регіональної політики висвітлювалися в наукових працях багатьох вітчизняних учених, серед яких: М. Долішній, В. Куйбіда, З. Варналій, Ю. Макогон, І. Бураковський, М. Їжа, А. Ткачук, М. Нікула.

Формулювання цілей. Метою цієї статті є дослідження ефективності законодавчої бази з питань регулювання державної регіональної політики щодо наявності необхідного саме господарсько-правового апарату для здійснення інструментальної функції та наявності в його переліку господарсько-правових засобів реалізації такої політики.

Виклад основного матеріалу. Головними завданнями державної регіональної політики є збереження цілісності та єдності територій, досягнення балансу загальнодержавних та регіональних інтересів, скорочення відмінностей у соціально-економічному розвитку та рівні життя населення, створення однакових умов для усіх громадян незалежно від місця їх проживання.

Такі різні, на перший погляд, цілі призвели до того, що у межах державної регіональної політики виокремлюються кілька напрямів, а саме: економічний, інноваційний, соціальний, гуманітарний, природоохоронний, міграційний, промисловий тощо. Враховуючи те, що усі вони представлені як на загальнодержавному, так і на регіональному рівні, виникає потреба у їх узгодженні між собою та доповненні одне одного [1, с. 170].

Серед перелічених напрямів саме економічна складова державної регіональної політики насамперед пов'язана з державним регулюванням соціально-економічного розвитку регіону та рівнем життя населення, адже її метою є запобігання значним розривам у цих показниках, забезпечення стійкого й збалансованого розвитку регіонів, стимулювання економічної активності у кризових та відсталих регіонах. З наведеного вбачається, що економічні відносини належать до базового рівня державної регіональної політики, оскільки всі інші її складові – соціальні, демографічні, екологічні є залежними від якості реалізації державною економічної політики.

Державна регіональна політика являє собою складову частину загальнодержавної стратегії економічного розвитку України. Впровадження стратегії економічного розвитку здійснюється завдяки оптимальному поєднанню бюджетної децентралізації та державного регулювання макроекономічних процесів.

Завдяки такому механізму функціонування економічної політики можна стверджувати те, що економічна регіональна політика містить у собі господарський компонент. Однак говорити про наявність господарської складової можливо лише у двох конкретних випадках: по-перше – у тому разі, коли заходи економічної регіональної політики спрямовані на досягнення виключно економічного результату та, по-друге, – коли регіональна політика спрямована на досягнення не економічних результатів, проте за допомогою використання економічних засобів.

Державна регіональна політика є складним, функціонально навантаженим, соціальним, у тому числі політико-правовим (внутрішньополітичним і зовнішньополітичним), економіко-правовим (внутрішньоєкономічним і зовнішньоєкономічним) явищем [2, с. 76]. У зв'язку з цим до закріплення на законодавчому рівні поняття «державна регіональна політика» дослідниками було розроблено велику кількість наукових підходів до його визначення. Переважна більшість із них розглядала державну регіональну політику у межах власних наукових спрямувань, що унеможливило вироблення та застосування єдиного поняття.

У різні періоди становлення державної регіональної політики приймалася велика кількість нормативно-правових актів, зміст яких значною мірою був інтегрований у тексті Закону України «Про засади державної регіональної політики». Таким чином, крім названого Закону України, законодавство з питань державної регіональної політики складається із: Конституції України, законів України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», «Про стимулювання розвитку регіонів», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про транскордонне співробітництво», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про державні цільові програми», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про Генеральну схему планування території України» та інших законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, а також міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [3].

На сьогодні в основу нормативно-правової бази механізму державної регіональної політики, окрім вищевикладених нормативно-правових актів, також входять: Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунальне господарство України, Порядок підготовки, укладення та виконання угоди щодо регіонального розвитку.

Із прийняттям Закону України «Про засади державної регіональної політики» визначено правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та

організаційні засади державної регіональної політики, а поняття «державна регіональна політика» набуло свого законодавчого закріплення.

Важливість Закону України «Про засади державної регіональної політики» полягає у тому, що, по-перше, визначено та закріплено правову основу формування та реалізації державної регіональної політики як складової частини внутрішньої політики України; по-друге, створено правову та концептуальну базу, що визначатиме алгоритм діяльності держави та інших суб'єктів публічного права.

Варто наголосити на тому, що запровадження механізму функціонування державної регіональної політики можливо лише у разі фіксації як у Законі України «Про засади державної регіональної політики», так і у законодавстві з питань державної регіональної політики, чітких та конкретних юридичних складових державної регіональної політики, які, будучи закріпленими у нормативно-правовому акті вищої юридичної сили, підлягають обов'язковому застосуванню та виконанню.

Названий принцип повністю відповідає вимогам ст. 19 Конституції України, відповідно до якої «органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України» [4]. Таким чином, суб'єкти державної регіональної політики можуть реалізувати лише ті напрями та завдання, які передбачені чинним законодавством України. Без закріплення у законодавстві певної складової регіональної політики та механізму її реалізації неможливе виконання цілей поставлених державною регіональною політикою.

Під державною регіональною політикою розуміють політику держави, спрямовану на забезпечення соціально-економічного та суспільно-політичного регіонального розвитку. Роль держави у такому випадку зводиться до підтримки регіонів у вигляді нормативно-правового забезпечення та матеріально-фінансового забезпечення, визначення загальних пріоритетів регіонального розвитку країни. Також може здійснюватися державне макроекономічне регулювання, пряма участь держави в економічних відносинах на засадах державно-приватного партнерства тощо [5, с. 68].

Враховуючи те, що об'єктами державної регіональної політики насамперед стають «проблемні» регіони, виникає потреба в закріпленні на законодавчому рівні тих юридичних фактів, на підставі яких регіон визнається проблемним та потребує державної допомоги.

Такими критеріями можуть бути: рівень економічного розвитку, стан технічної інфраструктури та основних виробничих фондів, рівень купівельної спроможності населення та рівень розвитку малого підприємництва, тип те-

риторіальної структури господарства, темпи приросту населення, етнічна складова населення регіону, екологічні умови регіону, стан криміногенної ситуації у регіоні, політична ситуація тощо [6, с. 136].

У результаті виокремлення та закріплення на законодавчому рівні подібної класифікації умов, за яких регіони можуть визнаватися проблемними, виникнуть і нові види класифікації «проблемних» регіонів. При цьому класифікація регіону як проблемного має здійснюватися в економічному та господарсько-правовому сенсі. Однак варто пам'ятати про те, що державна регіональна політика спрямована також і на регіони як такі, оскільки навіть якщо регіон не є «проблемним» держава має підтримувати його конкурентоспроможність та не допускати його перетворення у проблемний або депресивний.

Закон України «Про засади державної регіональної політики» визначив, що законодавство з питань державної регіональної політики складається із прийнятих раніше нормативно-правових актів. Такий підхід призвів до того, що законодавча база з прийняттям нового закону не отримала механізм визначення «проблемних» територій.

Законом України «Про стимулювання розвитку регіонів» лише частково відображено юридичні факти визнання регіону «проблемним», зокрема визначено поняття «депресивна територія» та надано перелік умов, за яких територія визнається депресивною, жодних інших механізмів визначення «проблемних» територій не передбачено. Однак варто зазначити, що Законом України «Про засади державної регіональної політики» введено поняття «макрорегіон» та «мікрорегіон», проте у якому випадку вони створюються та за яких умов в них реалізується державна регіональна політика – законом не визначено.

Проведений аналіз законодавства з питань державної регіональної політики свідчить про відсутність у ньому сьогодні достатнього понятійного апарату, за допомогою якого можна швидко привести в дію поставлені державною регіональною політикою цілі та отримати ефективний результат.

Окрім загальноприйнятого та загальноживаного поняття «депресивна територія», в Україні виникли нові поняття «території проведення антитерористичної операції» та «окуповані території». Вказані феномени також потребують дієвого механізму реалізації державної регіональної політики, адже на цих територіях відбувається господарська діяльність, продовжується робота суб'єктів господарювання з виготовлення і реалізації продукції, надаються послуги вартісного характеру, відбувається переміщення товарів тощо.

Сьогоднішня реакція держави на їх появу проявляється у заходах блокади, що є однією із форм державної регіональної політики в умовах складних від-

носин із сусідньою державою. Виокремлення цих категорій територій та розроблення механізмів реалізації державної регіональної політики має носити довгостроковий, багатоетапний та раціональний характер.

У зв'язку з появою вказаних територій, які чи не найбільше потребують дієвої та результативної державної допомоги, постає необхідність у доповненні Закону України «Про засади державної регіональної політики» механізмом запровадження та реалізації державної регіональної політики на них.

Відсутність механізму визначення «проблемних» територій призвів до відсутності типології проблемних територій. Класифікація таких територій позбавляє державу можливості розробити перелік засобів та способів, які б дозволили ефективно вивести території із стану «проблемних» та зробити з них конкурентоспроможні регіони [7, с. 214]. У зв'язку з цим виникає необхідність у наявності засобів, які сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності регіонів та будуть ефективними у використанні. Одним із таких засобів став Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», який спрямований на забезпечення захисту та розвитку конкуренції, встановлює правові засади проведення моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання та здійснення контролю за допустимістю такої допомоги для конкуренції.

Таким чином, лише за допомогою нормативно-правових актів можливо визначити палітру юридичних явищ, які визначають «проблемність» того чи іншого регіону та забезпечують реалізацію державної регіональної політики завдяки систематизації та класифікації системи заходів економічного, фінансового, організаційного, інформаційного, освітнього та іншого характеру.

Саме тому вирішення поставлених державною регіональною політикою завдань потребує наявності не декларативного, а чіткого та конкретно визначеного законодавства, яке б надавало достатній понятійний апарат та інструментальне значення [8, с. 91].

Важливою складовою збалансованого розвитку регіональної економіки та соціально-економічного потенціалу регіону є стратегічне планування державної регіональної політики. Головним та базовим елементом державного стратегічного планування регіональної політики є соціально-економічна діагностика регіонів, за допомогою якої можливо визначити соціально-економічний стан регіону, чи належить від до «проблемної» території, до якої саме категорії проблемної території та які заходи необхідно буде до нього застосовувати. Закріплення механізму соціально-економічної діагностики регіонів на законодавчому рівні дозволить визначити єдиний спосіб визначення проблем, які виникають у регіонах, та шляхи їх подолання.

Об'єктом стратегічного планування виступає регіон, який поєднує всі галузі та сфери його життєдіяльності, соціальні, економічні процеси, що протікають на його території. Законодавцем у нормативно-правових актах регіон визначено як територію Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя. Такий підхід розглядає регіон як складну територіальну суспільну систему, що є ланкою адміністративно-територіального устрою України і є територією в адміністративних одиницях області України.

Варто зазначити, що поняття «регіон» перестав охоплювати виключно адміністративно-територіальний поділ України на області, а тому законодавцем як об'єкти державної регіональної політики визначено макрорегіон та мікрорегіон. Законом України «Про засади державної регіональної політики» зазначено, що макрорегіон – частина території України у складі декількох регіонів чи їх частин, об'єднаних за спільними ознаками, яким притаманні спільні проблеми розвитку, в межах якої реалізуються спеціальні для цієї території програми регіонального розвитку, а мікрорегіон – частина території регіону, що характеризується територіальною цілісністю та особливостями розвитку, в межах якої реалізуються спеціальні для цієї території проекти регіонального розвитку [3].

Такий розширений підхід до визначення об'єктів державної регіональної політики потребує розроблення та запровадження не лише державної програми регіонального розвитку для всієї країни, а й власну програму для кожного окремого регіону. Саме соціально-економічне діагностування дозволить визначити, які саме заходи державної допомоги та у яких напрямках потребує кожен регіон з урахуванням його особливостей та проблем.

З метою виявлення ефективності дії таких регіональних програм виникає потреба у створенні системи моніторингу, яка полягає у виявленні змін, які відбулися чи не відбулися; за який проміжок часу відбулися зміни; який характер мали ці зміни; як вони вплинули на покращення ситуації у регіоні.

Використання такої системи моніторингу дозволить, по-перше, визначити ефективність засобів, які застосовуються для подолання проблем регіону, що в подальшому призведе до вироблення ефективного практично досвіду, який надалі буде використовуватися в аналогічних випадках та, по-друге, у разі досягнення програмою своєї цілі необхідно буде змінювати її на іншу програму, з іншими цілями та засобами їх досягнення.

Відповідно до Закону України «Про засади державної регіональної політики» повноваженнями у формуванні та забезпеченні державної регіональної політики наділені Кабінет Міністрів України та Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, яке

проводить в установленому порядку моніторинг соціально-економічних та інших показників розвитку регіонів, районів і міст обласного, республіканського в Автономній Республіці Крим значення; формує перелік показників, за якими проводиться моніторинг розвитку територій і визнання їх депресивними; розробляє за участю інших центральних органів виконавчої влади, відповідних місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування програми подолання депресивності територій і проводить моніторинг їх виконання [9].

У зв'язку з наявністю такого кола повноважень, що стосуються державної регіональної політики, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України подає Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо нормативно-правового забезпечення з питань регіональної політики. Таким чином, робота саме цього органу забезпечує не лише ефективне впровадження державної регіональної політики, а й достатність її нормативно-правового забезпечення.

Виникнення у нашій країні гібридних відносин із сусідньою державою призвело до створення Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, яке є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, а тому забезпечує формування та реалізує державну політику з питань Автономної Республіки Крим і міста Севастополя та окремих територій Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Висновки. Викладене свідчить про наявність позитивних результатів, зокрема створення нормативно-правової бази для впровадження державної регіональної політики. Однак існує ряд недоліків, виправлення яких сприятиме більш досконалому функціонуванню механізму державної регіональної політики.

1. На законодавчому рівні необхідно конкретизувати та класифікувати понятійний апарат «проблемних територій», що потребують заходів регіональної політики держави, в тому числі і господарсько-правового характеру. При цьому кваліфікація території як проблемної має здійснюватися за допомогою нормативно встановлених кваліфікаційних критеріїв, зокрема економічних показників її розвитку.

2. Необхідно здійснити попереднє визначення та нормативне закріплення стану кожного регіону, який підпадає під поняття «проблемної території». Це дозволить конкретизувати засоби господарсько-правового характеру, що їх має включати в себе програма регіонального розвитку саме для цієї території з урахуванням її економічних показників.

3. Враховуючи, що об'єкти державної регіональної політики не охоплюються лише територіями адміністративно-територіального поділу України, а тому програми регіонального розвитку мають існувати для кожного наявного в країні регіону з урахуванням напрямів їх господарської діяльності.

4. Утворення нових феноменів «території проведення антитерористичної операції» та «окуповані території» потребує закріплення на законодавчому рівні заходів з'ясування особливого спеціального режиму здійснення господарської діяльності на таких територіях, які є найважливішим інструментом реалізації державної регіональної політики.

5. З метою виявлення ефективності державної регіональної політики необхідно створити систему моніторингу змін, яка б дозволила виявити потребу у запровадженні того чи іншого напрямку господарської діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Масв А. Державна регіональна політика в Україні: передумови, цілі, законодавче забезпечення / А. Масв // Держ. управління та місц. самоврядування. – 2015. – № 2 (25). – С. 168–179.
2. Балабаєва З. В. Регіональна політика та сталий розвиток / З. В. Балабаєва // Регіональне управління та реалізація державної політики сталого розвитку : матеріали наук.-практ. семінару (3 груд. 2015 р.) ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса : Друк. дім, 2015. – С. 75–79.
3. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.
4. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
5. Задихайло Д. В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави : монографія / Д. В. Задихайло. – Харків : Юрайт, 2012. – 456 с.
6. Нехайчук Д. В. Взаємодія механізмів фінансового забезпечення держави та регіонів : монографія / Д. В. Нехайчук. – Сімферополь : ДІАЙПІ, 2014. – 431 с.
7. Їжа М. М. Система регіонального управління: світовий досвід і Україна : монографія / М. М. Їжа. – О. : Друк. дім, 2011. – 368 с.
8. Калиновський Б. В. Державна регіональна політика в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку / Б. В. Калиновський // 20-річчя Конституції України: національна традиція та європейські стандарти конституціоналізму : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (22 черв. 2016 р.). – Київ : Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2016. – С. 90–95.
9. Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України [Електронний ресурс] : Постанова Каб. Міністрів України від 30.04.2014 № 197. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/197-2014-п>.

REFERENCES

1. Maiev A. (2016). Derzhavna rehionalna polityka v Ukraini: peredumovy, tsili, zakonodavche zabezpechennia. Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia. 2 (25).
2. Balabaieva Z. V. (2015). Rehionalna polityka ta stalyy rozvytok. Rehionalne upravlinnia ta realizatsiia derzhavnoi polityky staloho rozvytku : materialy nauk.-prakt. seminaru (03 hrud. 2015 r.). Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy, Odes. rehion. in-t derzh. upr. Odesa Drukarskyi dim.
3. Zakon Ukrainy «Pro zasady derzhavnoi rehionalnoi polityky» vid 05.02.2015 № 156-VIII. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.
4. Zakon Ukrainy «Konstytutsiia Ukrainy» vid 28.06.1996 № 254k/96-VR. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr>.
5. Zadykhailo D. V. (2012). Hospodarsko-pravove zabezpechennia ekonomichnoi polityky derzhavy. Kharkiv. Yurait.
6. Nekhaichuk D. V. (2014). Vzaiemodiia mekhanizmiv finansovoho zabezpechennia derzhavy ta rehioniv. Simferopol. DIAPI.
7. Yizha M. M. (2011) Systema rehionalnoho upravlinnia: svitovyi dosvid i Ukraina. O. Druk. Dim.
8. Kalynovskyi B. V. (2016). Derzhavna rehionalna polityka v Ukraini: suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku. 20-riчchia Konstytutsii Ukrainy : natsionalna tradytsiia ta yevropeyski standarty konstytutsionalizmu : materialy vseukr. nauk.-prakt. konf. (22 cherv. 2016). Kyiv In-t zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy.
9. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30.04.2014 № 197 «Polozhennia pro Ministerstvo rehionalnoho rozvytku, budivnytstva ta zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy». Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/197-2014-p>.

Стаття надійшла до редакції 24.02.2017.

Л. С. ТЕРТЫШНА

соискатель кафедры хозяйственного права Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого, Харьков

РЕГИОНАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА ГОСУДАРСТВА: ЗАДАЧИ ХОЗЯЙСТВЕННО-ПРАВОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ

Статья посвящена исследованию хозяйственно-правового механизма обеспечения функционирования государственной региональной политики в Украине. Проанализирована существующая нормативно-правовая база на наличие в ней необходимого и достаточного понятийного аппарата, а также перечня хозяйственно-правовых средств, необходимых для эффективной реализации государственной региональной политики. Определены основные дефекты законодательной базы, которая регулирует государственную региональную политику.

Ключевые слова: хозяйственно-правовое обеспечение региональной политики, правовой механизм реализации государственной региональной политики, хозяйственно-правовые средства государственного регулирования, регион, программа регионального развития.

L. S. TERTYSHNA

PhD. Student of the Economic Law Department, Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv

REGIONAL POLICY OF THE STATE: TASKS OF ECONOMIC AND LEGAL ENSURING

Problem setting. Priorities and directions of state regional policy should meet the national interests and needs, display the problems and take into account perspectives of country's socio-economic growth. The achievement of certain goals depends on the existence of sufficient and appropriate regulatory and legal support for the state regional policy.

Recent research and publications analysis. The problematic aspects of the mechanism for implementing state regional policy were covered in the scientific works of many domestic scientists, including M. Dolishniy, V. Kuybida, Z. Varnaliy, Yu. Makogon, I. Burakovskiy, M. Yizha, A. Tkachuk, M. Nikula.

Paper objective. The purpose of the article is to study the effectiveness of the legislative base on the regulation of state regional policy.

Paper main body. The measures of the state regional policy are oriented to problem territory, and its classification should be carried out in the economic and economic-legal sense. This is because the economic component provides the exit of the territory from the "problematic" and supports competitiveness.

Conclusions of the research. To date, Ukraine has created a regulatory and legal base for the implementation of state regional policy. However, there are a number of shortcomings:

1. At the legislative level, it is necessary to concretize and systematize the conceptual apparatus of "problem areas".
2. It is necessary to carry out a preliminary definition and normative consolidation of the status of each region, falling within under the notion of "problematic territory".
3. Regional development programs should exist for every region in the country, taking into account the directions of their economic activities
4. It requires fixing at the legislative level measures to find out a special regime for implementing economic activities on the "territory of the antiterrorist operation" and "the occupied territories".
5. It is necessary to create a system for monitoring changes in order to identify the effectiveness of state regional policy.

Short Abstract for an article

Abstract. The article is devoted to the study of the economic and legal mechanism for ensuring the functioning of the state regional policy in Ukraine. The existing regulatory and legal framework on the availability in it necessary and sufficient conceptual apparatus, a list of economic and legal items or the effective implementation of state regional policy is analyzed. The main defects of the legislation regulating the state regional policy are defined.

Key words: economic and legal ensuring of regional policy, legal mechanism for implementing state regional policy, economic and legal means of state regulation, region, regional development program.